

Nádasdy Ádám

NAGYHIDEGHEGY

Bukta halkán, magának azt mondta, hogy egyenesbe jött az élete. A főiskolán az első félévet túrhetően zárta, nem valami elit szak a magyar–oroszl, de igenis oroszszal bárhol el lehet helyezkedni. Az albérlet, ahol Csongorral laktak, jó nagy szoba volt és főleg olcsó. A másik szobában egy taxisofőr lakott, nagypofájú negyvenes fickó, aki folyton váltogatta a partnereit, reggel sose tudta az ember, kivel találkozik a konyhában, targoncással vagy könyvelővel, katonatiszttel vagy fodrásszal, mindegyik beszélgetni akart, hogy így ellensúlyozza otltélé tünékenységét, és legalább kávézás közben elmondja véleményét a világról. A taxisofőr jó ideig azt hitte, hogy őt tényleg Buktának hívják, egyszer el akarta küldeni a postást, amikor az Tóth András névre pénzt hozott, ugyanis Bukta csinált egy fordítást oroszról a filozófia tanszéknek, a szovjet filozófiatanár-képzés újabb eredményei, tudományos kommunizmus, a párt vezető szerepe, ilyenek, miközben bomlott föl a Szovjetunió, de ha fizetnek érte, bármit. A postás erősödött, hogy lent ki van írva: Tóth András, végül a taxisofőr átvette a pénzt. Te vagy a Tóth András?, kérdezte délután szabadkozva. A tanárok is tudták, hogy Bukta, nem bánta. „Ugye, tudja, hányast érdemelne”, mondta fonetikavizsgán a tanárnő, „de magát nem lehet megbuktatni, nehogy az legyen, hogy névre osztályozok, hehe!” Bukta készségesen nevetett, és megkapta a kettést. Alacsonyan szálllok, gondolta kifelé menet, mint a súlyos madár.

A kirándulást Edit már hetekkel előbb elkezdte szervezni, mindenki hozhat partnert vagy vendéget, lesz egy jó kis zimankóbuli, mire Bukta azt mondta, hogy ő elhozná egy barátját, persze, mondta Edit, minél többen vagyunk, annál jobb, és fiú mindig kell. (Nagy igazság, gondolta Bukta, de hangosan nem merte mondani.) Edit volt a csoportvezetőjük a főiskolán, mindent ő szervezett. Bukta aztán mintegy mellékesen megemlítette Csongornak, hogy lesz kirándulás, és vinné őt is, tudta, hogy Csongor első hallásra hülyeségnek fogja tartani az egészet. Így is lett: menj egyedül, mondta, engem ne klopfolj bele a mozgalmi életedbe. Élükön Ságvári járt, ezt a taxisofőr mondta, mikor elmesélték neki, hogy három napra fölmennek Nagyhideghegyre, húszan egy kulcsos házba. Mire átfűtitek, jöhetnek haza, röpködni fognak a mínuszok. Bukta végül azzal győzte meg Csongort, hogy lesz tánc, hoznak a többiek magnót, elemeset, mert villany persze nincs. Csongor narkotikusan szeretett táncolni, fiúkkal, lányokkal, mindegy, magyarázta Buktának, az igazi táncosnak a testek harmonizálása számít, nem az, hogy ki milyen nemű. Buktának nagyon is számított, hogy ki milyen nemű, de ráhagyta, ő egyáltalán nem tudott táncolni, csak lóbálta a végtagjait, mindenkibe belenyúlt.

A taxi megállt a Nyugati előtt, kellemes KISZ-gyűlést, mondta a sofőr, és rájuk kacsintott. Bukta szentséget, ő világosan megkérte, hogy ne a főbejáratnál álljon meg, nem kell mindenkinek látni, hogy taxiznak. A taxisofőr vállat vont, ekkora forgalomban, cica, örülök, ha meg tudok állni, de ha óhajtod, benyomom a taxiórát, és a pénzért hatszor megkerülöm a Nyugatit. Na? Köszönitek a fuvart?

– Kö-szön-jük szé-pen! – énekelte Csongor, és húzta magával Buktát. A taxisofőr dudált egyet, Csongor rácsapott a kocsii farára. Bukta úgy tett, mintha nem tartozna hozzájuk, előreszaladt, és megállt a pályaudvar kapujában. Ajjaj, mondta, mikor Csongor

beérte a csomagokkal, ezek csak négyen vannak. Ott. Az a kontyos csaj, azok. Tűnjünk haza. Csongor bajusza megmozdult: rossz vicc, minek keltek ötkor, minek csomagolt egész este, többször ki-be, a két hátizsákba? Ezek csak négyen vannak, ismételte Bukta szájmozgás nélkül, mert már meglátták őket, és integettek, hogy jöjjenek. Csongor zavarában visszaintegetett, Bukta percekig meg se mozgott. Értsd meg, úgy volt, hogy legalább tizennyolcan leszünk, legalább, sziszegte, miközben odamentek.

Editen kívül még Anci volt ott, meg két ismeretlen fiú. A pasijaik, nyilván. Bukta kezét fogott velük, elhoztam egy barátomat, ráfér egy kis levegő, úgymint olyan városi patkány, igaz? Csongor ránézett, aztán bemutatkozott, Csongor vagyok, négyszer egymás után hajszálpontosan ugyanúgy. Bukta összeszorította a szemét, mintha belement volna valami, utálta, hogy csak keresztnéven mutatkozik be, lehet, hogy *ott* úgy szokás, de *itt* nem *ott* van, mondta neki többször. A múltkor dohogott neki, hogy miért hívják Csongornak, micsoda név, Csongor föl se nézett a könyvéből, ha sokat sértegetsz, Talamérra fogok magyarosítani, mire Bukta legyintett, hogy Talamér név nincs, mire Csongor kivette a könyvtárból a *Magyar utónévkönyvet*, és megmutatta neki a Talamért, erre elhallgatott, bár továbbra is úgy gondolta, hogy a Csongor lehetetlen. A Bukta az más, mert az ragadványnevét, magyarázta Csongornak.

Zavartan álltak mind a hatan. A két lány indokolatlan örömet mutatott Csongor látán, hullámokban elmosolyodtak, majd elkomolyodtak, majd megint vissza, mintha az álmodást akarnák arcizomtornával enyhíteni. Edit kontyot viselt és óriás keretes szemüveget, egyik lábát kicsit előbbre téve, szilárdan állt, mintha már sok éve turistászkodna a férjével. Férjes asszony típusú nő, állapította meg Bukta, férjhez is megy mindjárt ehhez a Kareszhoz. Edit már legalább hatszor mondta, hogy jó alkalom lesz a kirándulás, a csoport megismerheti a völgyét. Lehet, hogy ezért szervezte az egészet? Karesz nagy fülű, magas, görbe tartású alak volt, öregemberes körülményességgel cigarettázott, a cigaretta végét rágyújtás előtt a kézfejéhez ütögette. Bukta szerette volna megböknöni Csongort, hogy erre a „göthös” vagy a „kehes” illik-e jobban, szoktak így rágódni szavakon. Anci sminket is tett föl, na ja, az erdőbe is sminkelve jár. A fiúja, Dezső izmos gyerek volt, amennyire a sok ruha alatt látni lehetett, zöld jambósapka volt rajta, ami alól ki-kibuggyant hosszú vörös haja, közben a sapkán egy gömbölyű bojt gurult jobbra-balra. Muszáj volt nézni. A vörösek ritkán csinosak, de akkor nagyon. Dezsőke pszichológia szakos, mondta Anci elragadtatva, de látszott, hogy inkább az izomzat lelkesíti, mint a szakirány.

– Ti taxival jártok? – kérdezte egyszer csak Edit, közben bólintott, mint aki tudja a választ.

– Jaj, dehogy – Bukta kapkodva beszélt –, vagyis igen, de csak mert a bérlőtársunk taxisofőr, aztán elhozott. Ne reméljete, nem vagyunk olyan gazdagok. Úgy értem, nem vagyok. Meg Csongor se. – Kicsit nevetett, de abbahagyta. – Többiek? – Felváltva nézett a két lányra.

Edit vágott egy grimaszt: vélhetőleg pestis tört ki az éjjel, és most karanténban vannak. Vagy simán betojtak a hidegtől. Csongor tiltotta a „betojtak” szó használatát, Bukta némán vállat vont, tehet ő arról, hogy így beszél a csoporttársnője? Edit sorolta, hogy ki mindenki jön még, ő igazán megszervezte. A kontya kezdett szétcsúszni, pedig még csak fél hét volt. Álltak egy ideig, aztán beszálltak a vonatba. Dezső láthatólag erős volt, fél kézzel dobálta föl a csomagokat. A kupében egymást lökdösték a holmival, Dezső és Karesz a szánkójukat egy ideig a fejük fölé tartották, végül kitétték a kocsis elöterébe. Hideg volt, fogpaszta- és szájszag keveredett a fülkében. A két lány egyszerre beszélt, hogy mekkora hó van, és hoztak-e elég mindent három napra, mert ott

aztán se bolt, se semmi, és ha az ember kimegy kakilni, egy husággal kell a farkasokat távol tartani. Bukta ezen hatalmasat hahotázott, Csongor csak nézte.

Szóval, így leszünk, mondta Karez, úgy érezte, hogy ezt neki kell kimondania mint legidősebbnek. Persze Csongor évekkal volt idősebb nála, de ezt Karez nem vette észre. Igaza van, gyerekek maradunk, gondolta Bukta, hogy lesz ebből élet? Karez sorban ránézett a fiúkra. Pia lett hozva, embertársaim? Csongor csuklóból széttárta a kezét: passz. Ő nem iszik, mondta Bukta, de tényleg, egy cseppet se. Karez némi hatásünet után elővett egy üveg vodkát. Hát akkor, Isten hidege! Mindenki húzott belőle, a két lány is rendesen. Csongor megrázta a fejét, továbbadta.

– Kulcs? – kérdezte Dezső, és körbenézett, miáltal a sapkabojtja teljes kört írt le. Jesszus, mondta a két lány, a kulcs. Karez megveregette a mellényzsebét, nyugi. Magas homloka volt, annyi ráncsal, mint egy pályaudvar vágányai. Mondtam, hogy mindent elintéztek. Azt ugye tudjátok, hogy csak két szoba van? Fiúszoba-lányszoba, annyi. Nem lesz itt helytelenkedés!

Edit odabújt Karezhoz, Anci és Dezső megfogta egymás kezét, Bukta és Csongor nézte a padlót. Együnk, mondta valaki. A lányok ennivalót szedtek elő, Ancinak még a körözöttes szendvicsei is úgy néztek ki, mint egy mestercukrász minyonjai. Neked is csináltam, Dezsőke, mondta csilingelve. Ezek szerint nem együtt aludtak, gondolta Bukta. Csongor kipakolt, nagy, férfias kenyereket hozott kettejüknek, ezüstpapírban, hosszúkásra vágott ecetesuborka-szeletekkel, külön sót meg egy piros nyelvű svájci zsebkest, amiben ollótól kezdve minden volt. Bukta fölszisszent: Csocsó, miért ezt hoztad? Beesik a hóba.

– Ez az egyetlen, ami éles – mondta Csongor kimerően. – Egyél.

– Ti együtt laktok? – kérdezte Edit.

– Mm. Közös albérlet – mondta Bukta, közben átrendezte a kenyerén az uborkákat. – Vagyishogy szoba. Egy barátunkon keresztül. Mindegy.

– Csak mert azt mondtad, hogy anyádéknál laksz. – Edit precízen artikulált, mint egy rádióbemondó.

– Persze, de most lett ez a lakás. Jobb így, srácokkal. Szerintem. – Beszéd közben hadonászott, majdnem kiverte Csongor kezéből a kenyeret. – A főbérlet oda se jön, csak a pénzt szedi be.

– Az jó – mondta Dezső. – Akkor csajt is lehet fölvenni.

– Hajjjaj! – vigyorgott Bukta, és nagyot harapott a kenyereből.

– Én még nem láttam nálad nőt – mondta váratlanul Csongor.

– Úgy értem, a taxisofőrnél – vágta rá Bukta.

– Annál se. – Csongor hajthatatlan volt.

– Hát, nem könnyű nőt találni – morogta Bukta. Nem mert Csongorra nézni. Mi van itt? Szerencsére Dezső elkezdett mesélni az előző albérletéről, hogy milyen bolond volt az a vénasszony, Karez meg, aki telefüstölte a kupét a füstszűrő nélküli cigarettájával, kijelentette, hogy ő csak albánt szív: meglátjátok, gyerekek, Európa jövője Albánia.

Elpakolták az ennivalót. Odakint még sötét volt, a vonat minduntalan megállt. Bukta kiment a folyosóra. A homlokát az ablaknak szorította, aztán elvette, kis zsírfolt maradt az üvegen, picivel arrébb megint odaszorította, sormintát csinált az ablakon keresztül. Végül már odafagyott a homloka. Karez találta ki, hogy ilyen korán menjenek, pénteken, mikor nincs is órájuk, és lehetett volna lustizni. A lustizást Csongortól tanulta, azelőtt mindig kiugrott az ágyból, vizolygott a füledt reggelektől, de Csongor stílust vitt a dologba. Sonka, pirítós, újság. Grapefruitlé, szex. Utána Csongor to-

vább olvasta az újságjait, izgatta a rendszerváltás, a taxisofőrrel nagy vitákat folytattak a konyhában. Bukta nem osztotta az izgalmukat, eddig se volt itt rossz az élet, ez nem Nyugat-Európa, mit akartok, de Csongornak elvei voltak, választójog, parlament, valami ombudsmanról is beszélt, hogy a svédeknél. De ez Magyarországon, mondta Bukta, mire Csongor meg a taxisofőr azt mondták, jól van, majd szólunk, ha kész a kaja.

Hátrapillantott a fülkébe. Csúnya ez a Karesz, elálló füle van, a dohányzástól sárga a foga. Villamosmérnöki kar, a humora is olyan. Edit se volt szép, öltözködni meg végképp nem tudott. Esetlenke, mondta neki egyszer Bukta, barátságból, de talán nem kellett volna. Szeretett volna jóban lenni vele, adott a véleményére, a szigorára, és mégis, négyhavi ismeretség után meg kellett állapítania, hogy a többi csoporttársával könnyebben megy a beszélgetés. Mármint a lányokkal, mert volt még két fiú a csoportban, de velük csak a Bundesligáról lehetett volna beszélgetni. Ők voltak „a fiúk”, ez a szó a csoportban őket jelentette, Bukta nem értetté bele. Ő tiszteletbeli lány, mondták neki egyszer, ami azért erős volt. Megnézte magát az ablakban. Nem volt benne semmi nőies: magas, darabos alak, nagy lapátkezek. Hatalmas pofonokat tudott adni, a gimnáziumban rettegetek tőle, abba is hagyta, túl nagy lett a tenyere. Az arc, az buktaszerű, nincs mese. Oldalról tűrhetőbb. Jobbra-balra fordította a nyakát, a szeme sarkából nézett az ablakba. Dezső tényleg hozott egy nagy magnót, azt próbálgatták bent a kupéban, de ebből csak akkor lesz buli, ha a farkasok is bejönnek. Mekkora fog röhögni a taxisofőr. Csongor persze egyedül is képes táncolni, félórakon keresztül. Egyáltalán nincs realitásérzéke. Nem kellett volna taxival jönni. Végigment a folyosón, de ahogy belépett a vécébe, valaki benyomult mögötte. Elképedve látta, hogy Csongor az.

– Hülye vagy?! Utánam jössz a férjvédébe? Azonnal menj ki!

– Csak azt akarom mondani, hogy ne szólíts Csocsónak a többiek előtt, mert a következő állomáson leszálok, és hazamegyek. – Kiment.

Bukta megsemmisülve állt, hétszentség, hogy ilyet nem mondott. Vagy már észre se veszi. Csongor eleinte küzdött a Csocsó megszólítás ellen, de Bukta elbeszélgetett vele. Meg kell értened, Csongorom, hogy ilyen hülye nevet nem használhatok a mindennapok gyakorlatában. Képzeld el, hogy a villamosból utánad kell kiabálnom: „Csongor!!” Ugye? Választhatsz: vagy Jenőnek szólítalak, vagy Csocsónak, de valamit tennünk kell. Csongor nem akart Jenő lenni, úgyhogy beletörődött a Csocsóba, néha már ő kérdezte: akarsz csocsózni?, elrántotta magát, menekült, ügyes volt, mint a macska, Bukta szögletesen kergette a lakásban, mindent földöntött, végül elkapta, Csongor visított, de ő lenyomta, most megtekerem a fogantyúdat, Jenő.

Percekig állt a vécében, nyomta a pedált, nézte lenni a lukon, ahogy szalad a hó, aztán visszament a kupéhoz. Csongor kint állt a folyosón, mintha nem őt várná. Nézték ki az ablakon, körülbelül egy perc múlva mindketten azt mondták: „Bocs”, és bementek. Feltűnő csend volt. Jól van, gondolta Bukta, kedves Edit, kedves Anci, csak érdeklődjétek irántam, miért nem a barátnőmmel jöttem? Ugyebár még kicsit suta a gyerekek, biztos nincs barátnője, talán szűz is még. Hát barátnőm, az nincs. Szemben ültek, muszáj volt a lábszárát a Csongoré közé nyújtania, nagyon ügyelt, hogy ne érjen hozzá. A többiek nézték, ilyenkor szokta az ember magára önteni a kávé, vagy akkorát tüszenteni, hogy a másikra megy. Anci levette Dezsőről a bojtos sapkát, kiszabadult a haja, mesebelien vörös volt. Amikor mindenki elbóbiskolt, Bukta a két térde közé szorította Csongor lábszárát, közben a bajuszát figyelte. Csongornak vékony fekete bajusza volt, Bukta imádta a szőrt, egy női magazinban olvasta, hogy a franciák szerint a

csók bajusz nélkül annyit ér, mint a lágytojás só nélkül. Ezt többször is előadta Csongornak. A bajusz mindig tükrözte Csongor lelkiállapotát: lehetett figyelni, hogy fölgörbül-e vagy egyenesen lefut, mekkora a szög, melyet az orra alatt bezár, és mozog-e avagy nyugodt. Bukta szorított, a bajusz átrendeződött.

Kismarosra értek, lassan világosodott. Itt kell átszállni a keskeny nyomközű vasútra, mondta Karesz teljesen komolyan, keskeny nyomközű vasút. Az állomás alatt, lent állt a kisvonat, Bukta csak meggörnyedve tudott benne fölállni. Karesz magasabb lett volna, de ő eleve görnyedt volt. A kocsi közepén vaskályha égett, az embernek az egyik oldala megsült, a másik megfagyott. Karesz kínálgatta a vodkát, most már csak a fiúk ittak, kivéve Csongort, aki a sarokban ült, és a termoszából kávé ivott. Volt hozzá pohara, cukra, tejpóra, kanala, szalvétája, a végén már nevettek rajta, ő meg ártatlanul nézett körbe, mi van. Bukta igyekezett mosolyogni.

– Azon röhögünk, hogy milyen alakias vagy azzal a kávéval – mondta Karesz. – Ideális háziasszony lennél, figyeltem az uborkáidat is, apám, ellipszis alakú szeletek!

– A szakszerűség. Cak-cak! – Csongor két összecsimpentett ujjával derékszöget rajzolt a levegőbe. – Kérsz kávé?

– Amíg van vodka? Hö-hö – mondta Karesz. Bukta nem tudta eldönteni, hogy ennyire hülye, vagy ez most irónia. Ne igyál annyit, Kareszka, mondta Edit, el fogsz tévedni az erdőben, és mind megfagyunk. Hallod, kutyi? Tréfásan beleboksolt. Én már most megfagyok, mondta Anci, és odagömbölyödött Dezsőhöz, aki az újságját olvasta, és időnként azt mondta: mindjárt indul.

Bukta nem érezte magát felelősnek mindezért. Szerette a két lányt, Editet is másképp, Ancit is másképp, de szerette. A két krapek valóban nem telitalálat: Karesz szellemeskedései fájdalmasak, Dezső meg inkább kinyilatkoztat, mint beszélget, szavát se hallani félórákig. A sapkabojtját mégse lehet három napig nézegetni. Bár majd a szobában meglátjuk. Ez a fiúszoba-lányszoba elég idétlenül jön ki, hogy négy plusz kettő. Csongor közben tárgyilagosan nézelődött, derűsen, de Bukta érezte, hogy gyűlnek a hibapontok, és otthon nagy cikizés lesz. Úgy kellett kikönyörögnie, hogy Csongor szabadságot kérjen az étteremből, ahol felszolgált. Nem bírod ki három napig nélkülem?, kérdezte Csongor szokásos lepöckölős hangján. Én semmit se bírok ki nélküled, felelte Bukta. Nehezen viselte az életet, gyakran sírt. Csongor el tudta volna tölteni nélküle a hétvégét, ezer ismerőse volt, folyton csöngött a telefon. A „barát” szót sose használta másra, mint a partnereire, egyébként mindenkit az „ismerősének” nevezett. Tizenhat éves kora óta élt Pesten, hol egyedül, hol partnerrel, tudott háztartást vezetni, mosóport vett meg porzsákokat, észrevette, ha fogy a só. Tényleg jó háziasszony, gondolta Bukta, Karesz most az egyszer beletrafált. Olyan koravén ez a Karesz. Bukta folyékonyan hazudott a szüleinek, hogy miért költözik el, hogy a másik két fiú is a tanárképzőre jár, közös tanulás, számtalan előny. Csongor a vendéglátóra járt, érettségi után nyolc évig volt pincér, úgy ment főiskolára, a túlkorosok csökönyös derűjével és szemérmetlen stréberségével. Félhangosan, magolva tanult mindent, matekot is meg statisztikát, rémes volt hallgatni. A taxisofőr csak legyintett rá, nem tanulni kell itt, hanem dolgozni.

Emberszerű nyöszörgéssel megindult a kisvonat. A nap kisütött, halvány csontszínű volt minden. Bukta azon vette észre magát, hogy politikáról beszélget Dezsővel, a cseh határ közelsége, a világútlevél, a Gorenje-láz. Dezső szerint ezt a kisvonatot is rég ki kellett volna adni gebinbe. Te kapitalizmust akarsz, Dezső?, kérdezte Edit. Miért, mi van még?, kérdezett vissza Dezső. Erre Karesz azt mondta, hogy igenis van harma-

dik út. A csudákat, mondta Dezső, olyan ez, mint hogy valaki vagy férfi, vagy nő. És a buzik?, mondta röhögve Karesz. Csongor a kávé termosztát pörgette a kezében, mint-ha sose hallott volna politikáról. Bukta nevetett, aztán megkérdezte Dezsőtől, hogy szerinte mi lesz a KISZ jövője, mire Dezső fintorgott egyet, KISZ? Ne fárasz. Miért, nálunk a főiskolán mindenki KISZ-tag, mondta Bukta, na ja, a főiskolán, mondta Dezső, és picit oldalra billentette a fejét, szerintem már ott se húzzák sokáig. Ezt az orosz szakot is nem tudom, minek csináljátok, inkább valami megélhetés után néznének. Nem is tudtok oroszul. Csongor közbeszólt: Dezső, miért mondasz ilyet, mikor nem is ismered. Igenis jól tud oroszul, látom, ahogy... írja a dolgozatokat. Cirill betűkkel! Én magyarul is beleöszülök, mire egy mondatot leírok. A lányok hümmögtek, egyébként tényleg jobban tudhatnánk, szép nyelv ám, higgyétek el.

Királyréten volt a végállomás, addigra más utas nem maradt. Karesz a szánkókra pakolta a málhát, így mondta: málha, nyilván katona is volt. Szakértőn tornyozta föl és zsinegelte össze a csomagokat, hozott magával spárgát egy fadarabra fölcavarva. Bukta megjegyezte, hogy nem villamosmérnöknek kellene mennie, hanem geológusnak, azok járnak ilyen embertelen tájakon, ő például egy geológus barátjának kölcsönadta a kis Philips magnóját a mongóliai útjához, rálépett egy teve, azóta csak beszédet lehet rajta hallgatni. „Embertelen táj? Ez a lanka?“, mondta Karesz, és Buktáról Csongorra nézett. „Most akkor kettőtök közül ki a városi patkány?“

Párokra szakadva indultak fölfelé, az út meredek lett és gödrös. Talán nem is ez volt az út. Elöl ment Karesz és Edit, iránytűt is hoztak, amit Bukta nevetségesnek talált, aztán Dezsőék az egyik szánkóval, hátul Buktáék a másikkal: „Azt hozza a fiú-fiú pár!“, így mondta Karesz, Bukta érezte, hogy elpirul. Anci szinte elsüllyedt a hóban, Dezső időnként fölvetta a hátára, közben a szánkót is húzta, tetején a magnóval, bivalyerős volt, ráadásul magyarázott az elit- és tömegkultúra közötti szakadékról, amiből Anci nyilván egy szót sem értett. Inkább az Edit volna ehhez a fiúhoz való, gondolta Bukta, csak Anci annyival szebb, persze hogy ez kell a vörösnek. Bukta többször leszögezte magában: ha neki nő kellene, Edit lenne az.

– Szerinted mi a párválasztásban a fontosabb, a külső vagy a személyiség? – kérdezte Csongortól, mikor kissé leszakadtak. Csongor megállt és végigmérte. – A külső. Én például a szépségédért szeretlek. Mi itt ugye egy csoportos nászútra megyünk díszkíséretnek?

– Most már ne! A Nyugatiban kellett volna.

– Nekik meg lenne egy-szobájuk. A pokolba kívánnak minket.

– Annyira nem. Ezek a lányok a barátnőim. Sőt barátaim.

– Mint én.

– Mit mondtam volna? Hogy a vőlegényem vagy?

– Az Edit úgy néz rám, mint egy egzotikus rágcshálóra. Az állatkertben, tudod, amik úgy majszolnak. Jó, hogy nem dobál pereccel. Szerintem lejött neki, hogy mi van.

– Persze, mindenki minket figyel. Azt te csak szeretnéd, Csocsóka.

– Engem ez egyáltalán nem érdekel. Te szorongsz, csak tudnám, minek hívtál. Előre leszögezem, hogy én nem fogok senkitől bocsánatot kérni. Érted, senkitől! – Egyre hangosabban beszélt, ilyenkor kijött rajta a vidékies íz. Anci hátranézett.

– Ne kiabálj – suttogta Bukta. – Le akarsz buktatni?

Csongor vállat vont. Bukta, lebukta.

– Mi van?! Én csak azt akartam, hogy lásd a csoporttársaimat, meg legyél végre levegőn, mert igenis te vagy a városi patkány, te éjszaka császára.

– Éj Királynője, mi? – Csongor nem szokott ilyen elutasító lenni. Bukta nem mert hozzáérni. Egy irtásos résznél Buktának gödörbe szaladt a lába, hatalmasat esett, szem-szája telemtől hóval. Csongor püfölte körbe-körbe a kesztyűjével, aztán lábujjhegyre állt, és a kisujjával szedte ki a havat a füléből. „Valami desszertet az uraknak?”, mondta gúnyosan. Bukta türelmetlenül toporgott. Egyszer, még az elején, beült két haverjával az étterembe, ahol Csongor dolgozott. Úgy tettek, mintha nem ismernék egymást, Csongor szakszerűen felszolgált. Parancsolnak hozzá savanyúságot? Valami desszertet az uraknak? Bukta figyelte, ahogy siklik az asztalok között, csak a csípőjét mozgatta, azzal kormányozott, a keze a tányérokkal mozdulatlan maradt. Profi ez a pincér, mondták a haverok, ágyba hozatnám veled a reggelit. Hozatom is, vigyorgott Bukta, ő az új barátom.

A házban kimondhatatlanul hideg volt, azonnal be kellett fűteni. Csongor jelentkezett fűtőnek, Karesz bólintott. Karesz osztott ki mindent. A két lány kapta a kisebb szobát, a négy fiú a nagyobbat. A hálóterem, így mondta Karesz. Mindenki fát aprított és fűrészelt, mozogni kellett, hogy át ne fázzanak, később Karesz vezetésével páros lábbal ugráltak az udvaron, hogy letaposkák a havat. Mindig volt feladat. Bukta néha összenézett Dezsővel, mikor már sok volt a dedó. Csongor elszántan fűtött, hasalt a kályhák előtt, fűjt, kormos lett a homloka. Bukta segíteni akart, de Csongor lepöckölte, városi patkány, kösz. „Hideg lesz az éjszaka”, mondta Dezső, és a távolba nézett, „mert ha a napot ilyen kristályosan látjuk, értitek, kifejezetten kristályosan, akkor nagyon hideg lesz az éjszaka. Tél van.” Anci megborzongott, látszott, hogy átérzi a „tél van” kijelentés teljes súlyát. Esővíz volt bőven egy kútgyűrű alakú víztárolóban, persze jéggé fagyva, Karesz azt mondta, hogy abból vághat ki magának baltával, aki fürdeni akar, hehe, egyébként a legegyszerűbb, ha havat hoznak be, volt egy nagy zöld mázas cserépkorsó, az jó lesz erre a célra, de szíveskedjék mindenki visszatenni a sparhelt mellé, ne kelljen folyton keresni. Egyáltalán, szíveskedjék mindenki rendet tartani. Ezen már összenéztek a lányok is. Állj le, kutyi, mondta Edit.

A szobák nagyon lassan melegedtek, ezért a konyhában ettek, állva, a lányok begyújtottak a sparheltbe, hóból csináltak teát, Anci csinálta, Edit inkább akadályozta, beszélt, és mindent levert, és nem tudta, miért van a kezében ez vagy az. Anci kicsi volt és harmonikus, és zsigerből szimpatizált Csongorral, ez abból is látszott, ahogy a kezébe adta a teásbögrét. Csongor befejezte a felfűtést, lezárta a kályhákat. Készülni kellett, mert sötétedésig kirándulás volt beütemezve. Dezső előlépett, kicsit nyomogatta a sapkabojtját, hogy baj-e, ha Anci és ő itthon maradnak, mert, szóval, fáradtak. Majd vigyáznak a tűzre.

– Rendben van – mondta Karesz –, úgyis napi egy kirándulás lesz, akkor ma Dezsőék maradnak itthon, holnap mi az Edittel, aztán meg ti, fiúk. Már úgy értem, ha van kedvetek, szóval, bocs, persze jöhettek ti is, na, nem tudom, most ne álljunk itt ilyen hülyén. Hol a szánkóm?

– Te, kösz – mondta Bukta –, de nem fogunk itt ülni a házban. Annyira nem vagyunk városi patkányok, igaz, Csocsó?

– Van rendes nevem.

– Nekem is van: Bukta.

Csongor bement Dezsőnek megmutatni, hogy mit kell csinálni a kályhával, aztán elindultak. Találtak egy szánkózásra alkalmas lejtőt, ott csúszkáltak, Karesz és Edit az egyik szánkón, Bukta és Csongor a másikon. Egyszer csak Karesz fölszaladt egy kis dombra, „Hógolyó!”, ordította, és dobálni kezdte Editet, közben ránézett Buktára, gyereünk, mi lesz? Bukta zavarba jött, hogy mit csináljon, aztán elkezdte Csongort bom-

bázni. Túl erőseket dobott, de nem bírt leállni. Edit és Csongor megpróbált visszadobálni, de esélytelenek voltak, inkább csak visítottak, végül bemenekültek egy bozót mögé. „Tűzszünet!”, mondta Karesz, elkapta Editet, és összevissza csókolta, forgott vele, és lengette, Edit lába nagy kört rajzolt a hóba. Bukta megállt Csongor előtt zihálva, aztán a mutatóját végighúzta a bajuszán. Csak hogy leszedje róla a havat.

Sötétedés után értek vissza, a házban már elviselhetőbb volt a hőmérséklet, Anci és Dezső egy-egy fotelban ült, pulóverben, sapkában. Föztek egy újabb teát, sok rummal. Mi lenne, ha táncolnánk, mondta Dezső, azért hoztuk ezt a kurva magnót. Széttolták a vaságyakat, lejjebb csavarták a petróleumlámpát. Jó lassú számok mentek, a két pár összebújva táncolt. Bukta leült az egyik fotelba, Csongor a másikba. Két szám között Karesz odaszólt, hogy ne üljenek már úgy, mint két jégdarab, kihűl tőlük a szoba.

– Táncoljatok – mondta Anci, közben nem szűnt meg ringatni a csípőjét. – Csongor, te szeretsz táncolni?

– Én nem tudok – mondta Bukta.

Csongor fölállt. – De én igen.

– Táncolj egyedül.

– Veled akarok. – Fölhúzta a székből. – Gyere, Misa mackó, táncolj velem. – Még sose mondta neki ágyon kívül, hogy Misa mackó. Bukta közelebb hajolt. Ne csináld, Cso-csó, nem akarom.

Csongor átölelte és szájon csókolta. Bukta egy pillanatig hagyta, aztán ellökte magától, és egy irdatlan pofont adott neki. Nem is csattant, hanem suhogott. Csongor megtántorodott, tenyerét az arcára szorította.

– Meg vagytok bolondulva? – kiabált Karesz. – Mit csináltak?!

Csongor visszahuppant a fotelba, alig kapott levegőt, Bukta tehetetlenül állt mellette. Edit közelebb jött és úgy nézett egyikről a másikra, mint aki két fél pár cipőt néz össze. Mozgott a kontya, útban egy újabb szétcsúszás felé. Anci is odajött, picit megdörzsölte Csongor hátát, az jólesik ilyenkor.

– Bocsánat – mondta rekedten Bukta. – Nem érdekes az egész. Mi nagyon jóban vagyunk.

– Azt látjuk – mondta Dezső.

– Akkor mit kell rögtön idegyűlni, ha az ember hülyéskedik?

Csongor megfogta Bukta lelógó, nagy mancsát. – Én nem hülyéskedtem, én táncolni akartam veled. – Odafordította a tenyerét, és belecsókolt.

Bukta elrántotta a kezét. – Hát komolyan, aberrált vagy?!

– Beszarok – mondta Karesz. – Csongor és...

– Te is kaphatsz egyet – mondta Bukta.

– Miért lenne aberrált? – mondta Dezső. – A homoszexualitást utoljára Freud tekintette aberrációnak. A tárgykapcsolat-elmélet...

Edit egy kézmozdulattal leállította. – Bukta, ti most tényleg?

A magnót senki se kapcsolta ki, Paul Anka énekelt, ősrégi számok voltak. Bukta valamit hümmögött.

Edit körbenézett. – Szóval igen.

– Tudtad? – Bukta olyasféle nyugalmat érzett, mint akit baleset után a mentőágyra tesznek. – Nem úgy nézek ki, mint egy szűzfiú?

– Háát... – mondta Anci.

– Látszik?

– Azt egy nő megérzi, ha egy férfi nagyon foglalt – Edit elemében volt, szabatos és kimért. – Inkább azt gondoltam, hogy férjes nővel van viszonyod, azért titkolod annyi-

ra. Aztán, ahogy reggel a taxiból kiszálltatok. Meg egyáltalán, ahogy nem szóltok egymáshoz. Így csak egy emberpár hallgat.

– A szendvicsek – mondta Anci.

– Nem kéne a lányszobában aludniuk? – mondta Karez. – Nekem ne nézegessék a seggemet. Mi? Dezső! Téged nem érdekel?

Dezső megvonta a vállát. A haját egy gumikarikával igyekezett összefogni lófarokba, azt igazgatta két kézzel, közben a gumit a szájában tartotta. Karez, légy erős, mondta Csongor, nem fogjuk a seggedet nézegetni, te minden csajnak megnézed a seggét? Naná, mondta Karez, mire Csongor sóhajtott, tessék, nimfomániás. Karez nyitotta a száját, de Bukta közbevágott: Edit, én el akartam neked mondani.

– Hamarabb kellett volna, ne haragudj. Akkor el tudtuk volna dönteni.

– Mit? – kérdezte Karez csodálkozva.

– Hogy jöhetnek-e.

– Azt hittem, buli lesz – mondta Bukta békítőleg. Nem vette észre, hogy visszaadta a kezét Csongornak, aki a pofon helyére szorította. – És hogy nem zavarunk.

– Hát ez az – mondta Dezső. Közben elkészült a lófarokkal. – Senkit se zavarnátok, ha nem pofozkodnátok itt. Hol betegre titkolóddzák magukat, hol meg a Várnászt adják elő.

– Ezek mind labilis emberek – mondta Karez. Benzines öngyújtója volt, gyújtáskor rövid, hirtelen könyökmozdulattal eltolta magától a levegőben, hogy huzata legyen.

Anci ráült Csongor foteljának a karfájára, megint megdörzsölte a lapockáját. – Figyelj, jó, hogy jöttél, meg minden, de monddjál magadról valamit. – Csongor fölneézett Buktára. A bajusza hegyesszöget zárt be, ez enyhe undort fejezett ki.

– Csongor vendéglátóipari főiskolás, emellett felszolgáló – mondta Bukta.

– Pincér vagyok, mit szépíted. Dolgozom. Az nem szégyen, dolgozni. Pénz is jár érte. A közös albérlet, kedves Edit, az úgy közös, hogy én fizetem.

Bukta céklavörös lett. – Ne prédikálj, te hülye, hát én nem dolgozom?

Csongor ösztönösen behúzta a nyakát. – Jó, igaz, a dolgozatok, de mégiscsak ott-hon csinálod.

– Nem mindegy? Kulizok eleget.

– Munkahelyed akkor sincs. És nem is legális az egész.

– Jézus Mária, nem legális!... Az ösztöndíjamból még egy rohadt bokszeralsóra se telik.

– De te havonta veszel egyet. És micsoda márkákat!

Mindenki odanézett, Bukta úgy érezte, leesik a töke. – Muszáj ezt, Csocsó?

– Életünk nyitott könyv a csoporttársnőid előtt.

– Ilyet még nem láttam – mondta Karez a fejét ingatva. – Tényleg buzik.

Edit hirtelen közbeszólt, a szokottnál gyorsabban. – Ti miről beszéltek? Miféle dolgozatok?

– Hát a bölcsészkarra, orosz szakosoknak. Most mit nézel? Tudok oroszul, érted?

– Nem szégyelled magad? Ez csalás! Ez... ez... Éppen a taggyűlésen...

– Állj le, kutyi – mondta Karez. – Nem kell. Mi ez ahhoz képest. Na mindegy.

– Karez!! Még elkezdted védeni őket? Idejönnek szólas nélkül. Egy csaló meg a kis...

– Nem védem őket. Én vérig vagyok sértve, hogy nem nézegetik a seggemet.

– Karez, ne viccelődj. Ez elvi kérdés. Bértollnok!

– De milyen jól tud oroszul – mondta Dezső, és Csongorra kacintott.

– Edit, te milyen taggyűlésről beszélsz? – kérdezte Anci.

– Milyen, hát olyan – mondta Edit.

– Te beléptél a pártba? – Ancinak őszintén elkerekedett a szeme, mint egy madárnak, amelyik nem érti, hogy fényképezik.

– Be.

Csend lett, Buktának dobolt a halántéka. Odaült Csongor mellé a másik karfára, de nem nyúlt hozzá. Szédült. Az ötórás kelés, a vodka, a levegő, a hógolyózás. Hogy visított Csongor meg Edit. Csongornak néha fölcsap szopránba a hangja. És a bajusz, valahogy az is szoprán. Igen. Bármilyen furcsa, van feminin bajusz. Arra rezzent föl, hogy Dezső magyaráz. – Alhatnának a konyhában, oda kivihetik az ágyukat.

Anci kinyújtotta a nyakát, hogy kilásson a konyhába. – Csak egy ágy fér be.

– Majd egy ágyban alszanak. Gondolom, volt rá precedens.

– Precedens – mondta Csongor gúnyosan.

Anci vett egy mély lélegzetet. – Mi lenne, Karesz, ha megfőznéd a kaját? El fogtok ájulni, Dezsőke meg fiúk, hogy milyen paprikás krumplit tud csinálni. Én már ettem, igaz, Edit?

Edit nem szólt, zsebre tette a kezét, és kinyújtott lábbal leült, vagy inkább hátradobta magát a fotelba. A nadrágja alját pánt rögzítette a lábfejéhez, látszott, ahogy pattanásig feszül. Karesz vállvonogatva kiment a konyhába. Dezső lezárta a magnót, csend lett. Bukta érezte, hogy most nagyon kéne egy ital. Elindult a konyhába vodkáért, de Ancit elévágott: majd én. Hallatszott, hogy kint Karesszal vitatkozik valamin. Visszajött a vodkával. Mindenki ivott. Csongort ki akarták hagyni, de szóltanul kivette Edit kezéből az üveget, és meghúzta.

– Te iszol? – kérdezte Edit.

– Zimankóbuli van – mondta Csongor megvetően.

– Most akkor iszik a barátod vagy nem iszik? – Edit ezt Buktának címezte, bár nem nézett rá.

Bukta nyöszörgött. – Én nem tudom, én azt hittem...

– Nem ismered őt annyira?

Bukta kétrét hajtotta magát, állát a térdére támasztotta. Edit, értsd meg, én csak a pénzért, kezdte. Jó, értjük, bólintott Dezső. Mindenki maga elé nézett. Edit szalakat húzgált ki a pulóveréből. Dezsőék előszedtek egy betűkirakós játékot, játszhatnak, hm?, de a csend ott maradt. Karesz a konyhában zörgött az edényekkel. Újra körbement a vodka, Csongor másodszor is meghúzta, aztán a kályhát turkálta. Képes inni, csak hogy lejárasson, gondolta Bukta. Kezdett szobahőmérséklet lenni, kicsit nekivették, Dezső tényleg szép volt. Bukta nem akart összenézni Csongorral, félt, hogy az nem is keresi a pillantását.

Fogytán volt a tűzifa, Csongor kiszaladt az udvarba fáért, egy szál ingben, ivott ez a hülye, most persze nem érzi a hideget, mi ütött bele, hogy iszik? Karesz hirtelen benyitott a konyhából, az ajtóban megállt, és szigorúan körbehordozta a tekintetét.

– Hol az a köcsög?! – mondta.

Buktának az arcába szökött a vér. Felpattant, és megindult Karesz felé. Nem tűröm, hörögte, érted, és lendületből úgy megpofozta, hogy Karesz feje az ajtónak koppant. Úgy is maradt a konyhaajtónak dőlve, kicsit megroggyanva. – Fogjátok le – mondta a karját maga elé emelve –, különben ti következtek. A korsót keresem, te vadállat, nem a menyasszonyodat!

Látod, mondta Edit. Ancit vékony hangon vihogni kezdett, aztán a többiek is, idegesen. Bukta elsírta magát, állt a szoba közepén, el se takarta az arcát. Csongor visszajött a tűzifával, értetlenül nézett körbe, csak állt, és ölelte a hasábokat, nézte, ahogy Bukta arcán folyik a könny. Valaki megtalálta a magnó mögött a zöld mázas korsót, és

a magasba emelte. Karezs bólított, aztán Dezső, aztán Anci, aztán Edit. Kórusban bólítottak. Bukta félrelökte Csongort, és kirohant, a tűzifa szétgurult.

Futott a hóban, ostobaság, ismételte, ostobaság. Ütni egy ostobaság miatt. Bértollnok. Ütni. Ostobaság. Elesett, fölkelt, futott. A hó egyre mélyebb lett, nem bírta. Rádőlt egy ferde fatörzsre, átkulcsolta, és ott böngött hangosan. Azonnal ráfagyott az ing. Csongor beérte, próbálta lefejtetni a fatörzsről, de Bukta kapaszkodott. Csongor rácsimpszkodott a hátára, hogy legalább melegítse, őrajta se volt kabát, előre-hátra csúszkált Bukta hátán, nehogy megfagyjanak, olyanok voltak, mint a párzó kutyák. Közben monoton hangon beszélt hozzá, tudta, hogy az megnyugtató, máskor is volt ilyen. Mi sa mackó. Nem bánt senki. Nagy, erős fiú vagy. Ízes bukta. Mákos bukta. Tökös-mákos bukta.

– Basztok itt, vagy mit csináltok? Takarodni befele! – Karezs és Dezső állt mögöttük zseblámpákkal, kabátokkal. Karezs hadart. – Ez nem játék, tüdőgyulladást kaptok, ezek tényleg beteges hajlamúak!

– Elavult nézet – mondta Dezső.

Engedelmesen belebújtak a kabátjukba, amit úgy tartottak nekik, mint régi filmen a lakáj. Bukta fel-felcsuklott, nem lehetett tudni, sír vagy már csak a hideg rázza. Senki se nézett rá, kegyelemből.

– Másodszor az van, folytatta Karezs, hogy mi négyen beiktatunk egy éjszakai túrát, mert szép a hó ilyenkor éjjel. Ti vigyáztok a házra. Mondjuk éjfélig. A krumplit majd megesszük holnap.

– Nem szükséges – mondta Csongor. – Mi együtt vagyunk, érted. Másfél éve.

– Lassan megbeszélhetnétek egy-két dolgot – mondta Dezső.

– Hogy ki miből veszi a gatyáit – mondta Karezs.

Csongor hátrabökött a fejével. – Vele? Nem lehet. Nincsenek szavai.

– Csak tenyere, mi? – Karezs most először nézett Csongor arcába.

Bukta mögöttük kullogott, hagyta, hogy Csongor kézen fogva húzza. Létezni is nehezére esett, nemhogy visszamenni a házba. Mikor egyenesbe jöhetett volna az élete. Megint mindent szétrontott. Bivaly bölény barom rinocérosz.

Edit az ajtóban állt. – Karezs, megmondtad neki, hogy ezt nem lehet? Egyszerűen nem lehet? – Karezsra nézett, azzal a szigorral, amit Bukta úgy szeretett volna szeretni benne. – Legalább bocsánatot kért?

– Persze – mondta Karezs. – A krumplit időnként kevergessétek, és ha kell, egy kis vizet adjatok hozzá, esetleg még sót. Ha megfőtt, húzzátok félre. Tudtok főzni? Csongor?

Csongor bólított. A többiek elindultak az erdőbe, ők ketten ott tébláboltak a szobában. Mindenük hideg és vizes volt. Bukta kikémlelt az ablakon, hogy nem jöttek-e vissza leskelődni, de elszégyellte magát. Csongor az ágy szélén ült, száritkozott. Odaült melléje. Hosszan, üresen ültek. Csongor a bakancsfűzőjét újra és újra áthúzta a két ujjá közt, mindig egy vízcsepp jött ki a végén. Egyszer csak nevetgélni kezdett.

– Mi az? – kérdezte Bukta.

– Idefelé a vonaton, mikor bementél a klotyóba, azt mondtad, hogy menjek ki, ne jöjjenek utánad a férjvécébe. Állatkám, a vonaton nincs férjvécé.

Bukta magyarázkodni akart, aztán legyintett. – A világ egy nagy férjvécé.

Csongor eldőlt az ágyon. – Aludjunk. Ittam. Adjál takarót. Bértollnok.

Arra ébredtek, hogy Karezs és Dezső ott áll az ágy mellett. Jó estéket! Vége a szabad foglalkozásnak!

- Dobáljatok minket pereccel – mondta Csongor, és elkezdte Bukta lapockáját rágni.
 – Inkább a krumplit, azt kérdeznéd – mondta Karesz.
 Csongor fölkönyökölt. – Úristen. A krumpli.
 – Péppé főtt. És lekozomált. Ti fogjátok megenni, büntetésből, mert buzik vagytok.
 Dezső megrugdalta az ágy lábát. – Mi lesz, fölkeltek végre?
 – Maradunk – mondta Csongor, és visszaereszkedett. – Ez a fiúszoba, nem?

Lackfi János

SZÖVEDÉK

Odakinn tücskök csavarozzák a földet,
 idebenn nagyanyók úsznak
 saját tekintetük korall-eres, valószínűtlen kékjén,
 csontjaik körül úszik hússal teli bőröndjük: a bőrük,
 benne egy évszázadra való ellátmány, képek,
 képzetek akkora időszakasról,
 amekkorát az emberélet leárnyékolni képes
 Kisdedek füle rezeg, áttetsző halcsont-hártya,
 köldökük gombja ül ki hasuk falára,
 játszanak gombfocit vele, szemük gombja pedig
 a szemhéj alatt közlekedik,
 körbeforogva térképezi a bőrredőre festett álmot
 Fejhangon kiskutya vinnyog,
 egyedül van, nagy adag szőrbe csomagolva,
 cibálja részegek kurjantásait,
 túl hegyesek fogai, még nem tanulta meg
 elereszteni, tépi-cibálja a mocskos szövetet,
 éjszaka falra akasztott, zsíros köpenye-szegélyét

Odakinn fűszálak tüskéivel telitűzdelve a föld
 apró születésnap gyertyák, zöldjüket elfújták,
 füstjük lengedez
 Valaki szájával gombolja ki
 szerelme mellén a blúzt, melyet az már rég levetett,
 ágyékával foltozza be a mindig újra felfeslő
 testet, ők ketten már egy regatta, evezőt húzogatva
 csuromvizesen surrannak hasasodó paplanokon,
 felettük sikolyok tarka zászlói libegnek

Odakinn a fákat a szél teliragasztja lifegő ragtapasszal
 Karika pörög, s ki pörgeti, a lányka,
 belerajzolva a kör anyaméhnyi hasába,